

Seat No. : _____

JA-102

January-2021

M.Com., Sem.-III

504-EA/EE : Management Accounting – I (New and Old)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- સૂચના : (1) વિભાગ - I ના બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
(2) વિભાગ- I માંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
(3) વિભાગ- II ફરજિયાત છે.

વિભાગ - I

1. (a) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિ અને નાણાકીય હિસાબી પદ્ધતિ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. 10
(b) પ્રણાલિકાગત અભિગમ તથા વૈકલ્પિક પડતર અભિગમનો ઉપયોગ કરીને જરૂરી વિચલનોની ગણતરી કરો :
માહિતી નીચે મુજબ આપેલી છે :
(i) પ્રમાણિત ઉત્પાદન પડતર : વસ્તુ 'Z' ₹ 100
(ii) ખરેખર થયેલ ઉત્પાદન પડતર : 5,000 એકમોની પડતર ₹ 15,00,000
(iii) પુનઃવિચારણાના આધારે અગાઉનું પ્રમાણ એકમદીઠ ₹ 60 જેટલું ઓછું હોવા અંગેનો અભિપ્રાય છે. 10
2. ગુજરાત લિમિટેડનું વર્ષ 2021 નું 'ઉત્પાદન અંદાજપત્ર' નીચેની માહિતીને આધારે તૈયાર કરો : 20

	<u>પેદાશ x</u>	<u>પેદાશ y</u>
વેચાણ અંદાજપત્ર મુજબ વેચાણ (એકમોમાં)		
પ્રથમ ત્રિમાસિક 2021	500	1,000
દ્વિતીય ત્રિમાસિક 2021	1,180	500
તૃતીય ત્રિમાસિક 2021	1,080	625
ચતુર્થ ત્રિમાસિક 2021	1,240	375
	<u>પેદાશ x</u>	<u>પેદાશ y</u>
1-1-2021ના રોજ સ્ટોક :		
પ્રથમ ત્રિમાસિક વેચાણ 2021ની ટકાવારી	20%	100%
પ્રથમ, દ્વિતીય, તૃતીય ત્રિમાસિકના અંતે સ્ટોક :		
ત્યારબાદના ત્રિમાસિક વેચાણની ટકાવારી	50%	50%
31-12-2021ના રોજ સ્ટોક	1,100	500

3. સોની લિમિટેડના પડતર વિભાગમાંથી નીચેની માહિતી મળે છે :

20

<u>પ્રમાણ પડતર કાર્ડ</u>	<u>એકમદીઠ (₹)</u>
માલ-સામગ્રીની પડતર (₹ 5 લેખે, 2 કિલો)	10
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (કલાકદીઠ ₹ 1 લેખે, 2 કલાકો)	2
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચા (કલાકદીઠ ₹ 1 લેખે, 2 કલાકો)	2
સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચા (કલાકદીઠ ₹ 2 લેખે, 2 કલાકો)	4
કુલ પ્રમાણ પડતર	18
એકમદીઠ પ્રમાણ નફો	2
એકમદીઠ વેચાણ કિંમત	20

સામાન્ય ઉત્પાદન ક્ષમતા : 80,000 એકમો

બજેટ મુજબનું ઉત્પાદન અને વેચાણ : 80,000 એકમો

<u>ખર્ચેખર માહિતી</u>	<u>₹</u>
માલ-સામગ્રીનો વપરાશ : કિલોદીઠ ₹ 4.80 લેખે, 132,000 કિલો	6,33,600
પ્રત્યક્ષ મજૂરી : કલાકદીઠ ₹ 0.80 લેખે, 1,44,000 કલાકો	1,15,200
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચા	1,29,600
સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચા	3,04,000
ખર્ચેખર ઉત્પાદન અને વેચાણ (એકમદીઠ ₹ 21 લેખે)	13,44,000

તમારે જુદાં-જુદાં વિચલનોની ગણતરી કરવાની છે અને ખર્ચેખર નફો તથા બજેટ મુજબના નફાની મેળવણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરવાનું છે.

4. ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે)

20

- (1) વિચલન વિશ્લેષણના હેતુઓ
- (2) વિચલન વિશ્લેષણમાં મુશ્કેલીઓ
- (3) ખર્ચ-લાભ મોડેલ
- (4) મહત્ત્વ સૂચકતા મોડેલ

વિભાગ – II

5. સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો : (ગમે તે પાંચ)

10

- (1) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિ સંબંધ ધરાવે છે
- (a) ભૂતકાળના નિર્ણયો સાથે (b) આંતરિક નિર્ણય ઘડતરમાં
(c) બાહ્ય નિર્ણય ઘડતરમાં (d) આપેલમાંથી એકપણ નહીં
- (2) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિએ _____ નું વિસ્તરણ છે.
- (a) નાણાકીય હિસાબી પદ્ધતિ (b) પડતર હિસાબી પદ્ધતિ
(c) નાણાકીય સંચાલન (d) આપેલમાંથી એકપણ નહીં
- (3) આયોજન વિચલન = _____
- (a) મૂળ પ્રમાણો – સુધારેલ પ્રમાણો
(b) સુધારેલ પ્રમાણો – ખરેખર પરિણામ
(c) મૂળ પ્રમાણો – ખરેખર પરિણામ
(d) આપેલમાંથી એકપણ નહીં
- (4) નીચેનામાંથી કઈ પદ્ધતિ સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિની નથી ?
- (a) સેવા પડતર (b) પ્રમાણ પડતર
(c) સીમાંત પડતર (d) હિસાબો પરથી નિર્ણય
- (5) સર્વગ્રાહી બજેટ (માસ્ટર બજેટ)ને આ નામથી પણ ઓળખવામાં આવે છે :
- (a) સારાંશ બજેટ (b) રોકડ બજેટ
(c) વેચાણ બજેટ (d) ખરીદ બજેટ
- (6) 60% શક્તિએ કારખાના પરોક્ષ ખર્ચા ₹ 80,000 છે અને 80% શક્તિએ કારખાના પરોક્ષ ખર્ચા ₹ 1,00,000 છે, તો ઉપરનામાં સમાયેલા સ્થિર કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ હશે.
- (a) ₹ 20,000 (b) ₹ 40,000
(c) ₹ 50,000 (d) ₹ 60,000
- (7) રોકડ બજેટ તૈયાર કરતી વખતે નીચેના પૈકી કઈ વિગત દર્શાવાશે નહિ ?
- (a) ઘસારો (b) દેવાદારો પાસેથી વસૂલાત
(c) લેણદારોને ચૂકવણી (d) મિલકતની ખરીદી

- (8) સંશોધન અને વિકાસ બજેટ એ _____ નું ઉદાહરણ છે.
- (a) લાંબાગાળાનું અંદાજપત્ર (b) ટૂંકાગાળાનું અંદાજપત્ર
(c) રોકડ અંદાજપત્ર (d) ચાલુ અંદાજપત્ર
- (9) નીચેનામાંથી કયું વિચલન તપાસનું મોડલ નથી ?
- (a) આલેખ મોડલ (b) અંકુશ-ચાર્ટ મોડલ
(c) ખર્ચ-લાભ મોડલ (d) આંકડાશાસ્ત્રીય સૂચકતા મોડલ
- (10) $C < (1 - P) L$ ના સૂત્રમાં C નો અર્થ થાય _____
- (a) તપાસનો ખર્ચ (b) સુધારાત્મક પગલાં લેવાનો ખર્ચ
(c) અંકુશ ખર્ચ (d) આપેલમાંથી એકપણ નહીં
- (11) $C < (1 - P) L$ ના સૂત્રમાં L નો અર્થ થાય _____
- (a) ચોખ્ખો લાભ (b) ચોખ્ખી ખોટ
(c) અંકુશ ખર્ચ (d) તપાસનો ખર્ચ
- (12) ચૂકવેલ કલાકો અને કામના કલાકો વચ્ચેનો તફાવત _____ નામથી ઓળખાય છે.
- (a) મજૂરી દર વિચલન (b) મજૂરી કાર્યક્ષમતા વિચલન
(c) નિષ્ક્રિય સમય વિચલન (d) મજૂર ઊપજ વિચલન

Seat No. : _____

JA-102

January-2021

M.Com., Sem.-III

**504-EA/EE : Management Accounting – I
(New and Old)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- Instructions :** (1) All questions in Section – I carry equal marks.
(2) Attempt any **two** questions in Section – I.
(3) Section – II is compulsory.

SECTION – I

1. (a) Explain the difference between Management Accounting and Financial Accounting. **10**
(b) Calculate and explain the necessary variances from the following data with the help of traditional approach as well as opportunity cost approach to variances analysis :
(i) Standard cost of product Z ₹ 100
(ii) Actual cost incurred ₹ 15,00,000 on the production of 5,000 units of product Z.
(iii) Review of standard cost resulting in an opinion that the standard is an under-estimate to the extent of ₹ 60. **10**
2. Prepare production budget of Gujarat Limited for the year 2021 from given information : **20**

	<u>Product x</u>	<u>Product y</u>
Sales (in units) as per Sales Budget :		
1 st Quarter 2021	500	1,000
2 nd Quarter 2021	1,180	500
3 rd Quarter 2021	1,080	625
4 th Quarter 2021	1,240	375
	<u>Product x</u>	<u>Product y</u>
Stock position as on 1-1-2021 :		
Percentage of 1 st Quarter 2021 sales	20%	100%
Stock position ending 1 st , 2 nd and 3 rd Quarter :		
Percentage of Next Quarter's sales	50%	50%
Stock position 31-12-2021	1,100	500

3. Following information is obtained from the cost departments of Sony Limited :

20

<u>Standard Cost Card</u>	<u>Per Unit (₹)</u>
Material cost (2 kg at ₹ 5 per kg.)	10
Direct wages (hours 2 at ₹ 1 per hour)	2
Variable Overheads (hours 2 at ₹ 1 per hour)	2
Fixed Overheads (hours 2 at ₹ 2 per hour)	4
Total Standard Cost	18
Standard profit per unit	2
Standard selling price per unit	20

Normal production capacity 80,000 units

Budgeted production and sales 80,000 units

<u>Actual Data</u>	<u>₹</u>
Material consumed : 132,000 kg at ₹ 4.80 per kg.	6,33,600
Direct Wages : 1,44,000 hours at ₹ 0.80 per hour	1,15,200
Variable Overheads	1,29,600
Fixed Overheads	3,04,000
Actual production and sales (at ₹ 21 per unit)	13,44,000

You are required to compute different variances and reconcile the budgeted profit with actual profit.

4. Write short notes on : (any two)

20

- (1) Objectives of Variance Analysis
- (2) Difficulties in Analysis of Variances
- (3) Cost Benefit Model
- (4) Materiality Significance Model

Section – II

5. Choose the correct option : (any **five**)

10

- (1) Management Accounting is concerned with
(a) Past decisions (b) Internal decision making
(c) External decision making (d) None of the given
- (2) Management Accounting is an extension of
(a) Financial Accounting (b) Cost Accounting
(c) Financial Management (d) None of the given
- (3) Planning Variance = _____
(a) Original Standards – Revised Standards
(b) Revised Standards – Actual Results
(c) Original Standards – Actual Results
(d) None of the given
- (4) Which method is not of Management Accounting ?
(a) Service Costing (b) Standard Costing
(c) Marginal Costing (d) Decision Accounting
- (5) Master Budget is also known as _____
(a) Summary Budget (b) Cash Budget
(c) Sales Budget (d) Purchase Budget
- (6) At 60% capacity factory overheads are ₹ 80,000 and at 80% capacity factory overheads are ₹ 1,00,000. Amount of fixed factory overhead included in the above amount would be _____.
(a) ₹ 20,000 (b) ₹ 40,000
(c) ₹ 50,000 (d) ₹ 60,000
- (7) Which of the following item is not included while preparing a cash budget ?
(a) Depreciation (b) Collection from Debtors
(c) Payment to Creditors (d) Purchase of Assets

- (8) Research and development budget is the example of
- (a) Long – term budget (b) Short – term budget
(c) Cash budget (d) Current budget
- (9) Which is not a cost-variance investigation model ?
- (a) Graphical model (b) Control chart model
(c) Cost-benefit model (d) Statistical signification model
- (10) In the formula $C < (1 - P) L$, C denote for _____
- (a) Cost of investigation (b) Cost of corrective measure
(c) Cost of control (d) None of the given
- (11) In the formula $C < (1 - P) L$, L denote for _____
- (a) Net benefit (b) Net loss
(c) Cost of control (d) Cost of investigation
- (12) The difference between hours paid and hours worked is known as _____
- (a) Labour rate variance (b) Labour efficiency variance
(c) Idle time variance (d) Labour yield variance
